

Valtiovarainministeriö

Lausunto jätetty lausuntopalvelussa (lausuntopalvelu.fi)

Viite: Kuuleminen alueellisen matkailijaveron kokeilun valmistelusta

Diaarinumero: VN/35084/2025

Suomen Latu ry:n lausunto alueellisen matkailijaveron kokeilun valmistelusta

Suomen Latu kiittää mahdollisuudesta lausua alueellisen matkailijaveron kokeilun valmistelusta. Suomen Latu on Suomen suurin ulkoilujärjestö, jonka visiona on, että kaikki löytävät mielekkään tavan ulkoilla ja nauttia luonnosta. Suomen Latu harjoittaa matkailutoimintaa Kiilopäällä Urho Kekkosen kansallispuiston kupeessa.

Suomen Latu suhtautuu samalla tavoin alueellisen matkailijaveron kokeilun valmisteluun kuin Lapland North Destinations eli avoimesti, mutta kriittisesti. Muutoinkin Suomen Latu yhtyy Lapland North Destinationsin lausunnossa (alla) esitettyihin asioihin alueellisen matkailijaveron kokeilun valmistelusta.

“Lapland North Destinationsin lausunto alueellisen matkailijaveron kokeilun valmistelusta

Lapland North Destinations (LND) kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä alueellisen matkailijaveron kokeilun valmistelusta. LND toimii matkailun alueorganisaationa Pohjois-Lapissa ja edustaa alueen matkailuelinkeinoa, kuntia sekä muita matkailun keskeisiä sidosryhmiä.

LND katsoo, että alueellisen matkailijaveron valmistelussa on välttämätöntä edetä harkiten, vaikutukset huolellisesti arvioiden ja tiiviissä yhteistyössä matkailualueiden, kuntien ja elinkeinon kanssa. Ennen veron käyttöönottoa, myös kokeiluluonteisesti, on ratkaistava useita keskeisiä kysymyksiä, jotka vaikuttavat veron hyväksyttävyyteen, toimivuuteen ja vaikutuksiin matkailualueilla.

1. Matkailun kokonaisverotus Suomessa

Matkailun kokonaisverotus Suomessa on jo kansainvälisesti tarkasteltuna erittäin korkea. On huomioitava, että matkailuala maksaa jo nyt merkittäviä veroja arvonlisäveron, yhteisöveron, kiinteistöveron, yritysverojen sekä työntekijöiden ja omistajien ansio- ja pääomaverojen kautta. Tulisi pohtia, onko kohtuullista lisätä verotusta toimialalle, joka on monilla alueilla keskeinen elinvoiman ja työllisyyden lähde.

Ennen matkailijaveron käyttöönottoa tulisi arvioida mahdollisuutta kohdentaa osa jo kerättävistä matkailuveroista takaisin alueille kattamaan matkailun aiheuttamia kustannuksia ja sen edellyttämiä palveluita, sen sijaan että majoitusliikkeiden verorasitusta kasvatetaan alueellisen matkailijaveron muodossa.

2. Veron kohdentuminen ja kilpailuneutraliteetti

Keskeinen kysymys on, keneltä matkailijavero kerätään. Mikäli vero kohdistetaan majoituspalveluihin, sen tulee koskea sekä rekisteröityneitä että rekisteröimättömiä majoitusliikkeitä, mukaan lukien lyhytaikainen vuokraus.

Jos vero kerätään vain rekisteröidyiltä toimijoilta, syntyy epätasa-arvoinen kilpailutilanne, joka heikentää vastuullisesti ja säännösten mukaisesti toimivien yritysten asemaa eikä tue matkailun kestävästä kehitystä. Kilpailuneutraliteetin varmistaminen on veron valmistelun keskeinen edellytys.

3. Matkailijaveron tarkoitus, käyttötarkoitus ja kohdentaminen

Matkailijaveron valmistelussa on yksiselitteisesti määriteltävä, mihin tarpeeseen veroa kerätään. On ratkaisevaa erottaa, onko veron tarkoituksena yleisesti kasvattaa julkisia verotuloja vai kattaa matkailun aiheuttamia kustannuksia ja tukea matkailun kestävästä kehittämisestä.

LND katsoo, että matkailijavero voi olla hyväksyttävä vain, jos sen käyttötarkoitus määritellään selkeästi ja sitovasti. Verotulojen tulee kohdistua matkailun kunnille aiheuttamien todellisten kustannusten kattamiseen sekä matkailun kestävästä kehittämisestä alueella.

Pohjois-Lapissa matkailu aiheuttaa kunnille erityisesti infrastruktuurin kulumista, jätehuollon ja ympäristönhoidon lisäkustannuksia, saniteettipalveluiden ylläpitoa sekä turvallisuuteen ja varautumiseen liittyviä menoja. Näiden kustannusten tulee olla tunnistettuja, dokumentoituja ja verotulojen kohdentamisen perustuttava todellisiin tarpeisiin.

LND katsoo, että matkailun alueorganisaatioilla tulee olla selkeä rooli ja rahoitusosuus matkailijaveron tuotoista, mikäli veroa kerätään, sillä ne vastaavat matkailun kehittämisestä ja kestävyuden edistämisestä käytännössä.

4. Päätösvalta ja ohjaus verotulojen käytössä

Mikäli kunnille annetaan päätösvalta matkailijaveron tuottojen käytöstä, on välttämätöntä määritellä, edellytetäänkö varojen kohdentamista matkailuun ja matkailun edellyttämiin

palveluihin. Ilman selkeitä ohjausmekanismeja on riski, että verotuloja käytetään tarkoituksiin, jotka eivät liity matkailuun, mikä heikentäisi veron hyväksyttävyyttä.

5. Vaikutukset hintatasoon ja kansainväliseen kilpailukykyyn

Mahdollisen matkailijaveron vaikutukset palveluiden hintatasoon ja Suomen kansainväliseen kilpailukykyyn on arvioitava huolellisesti. Matkailu toimii kansainvälisesti kilpaillussa toimintaympäristössä, ja hinnankorotuksilla on suora vaikutus kysyntään, erityisesti ulkomaisten matkailijoiden osalta.

6. Vertailut ja tutkimustieto

LND pitää tärkeänä, että valmistelussa seurataan Norjan matkailijaverokokeilua ja hyödynnetään sen tuloksia. Lisäksi Arktisessa keskuksessa käynnissä oleva matkailijaveroa koskeva selvityshanke tulee osallistaa valmisteluun. Myös kansainväliseen tutkimustietoon matkailijaverojen hyödyistä ja haitoista on syytä perehtyä ennen päätöksiä.

7. Hallinnollinen kuormitus

Matkailijaveron kerääminen aiheuttaa hallinnollista kuormaa ja kustannuksia sekä yrityksille että viranomaisille. On arvioitava verotulojen suuruus suhteessa keräämisestä, valvonnasta ja hallinnoinnista aiheutuviin kustannuksiin sekä veron todellinen nettovaikutus.

8. Siirtymäaika

Mikäli matkailijavero otetaan käyttöön, myös kokeiluluonteisesti, on varattava riittävän pitkä siirtymäaika. Matkailupalveluiden hinnat ja sopimukset sovitaan usein pitkälle etukäteen, eikä veron tule jäädä palveluntarjoajan maksettavaksi tilanteissa, joissa hintaa ei ole mahdollista muuttaa.

9. Kanta matkailijaveron kokeiluun Inarissa

Lapland North Destinations suhtautuu kielteisesti alueellisen matkailijaveron kokeiluun Inarissa. LND katsoo, että matkailijaveron kokeilu asettaisi alueen majoitusyritykset epätasa-arvoiseen asemaan suhteessa muiden alueiden majoitusyrityksiin ja heikentäisi niiden kilpailukykyä kansallisilla ja kansainvälisillä markkinoilla.

LND katsoo, että matkailijaveron kokeilua ei tule toteuttaa ennen kuin samat kattavat selvitykset kuin varsinaista matkailijaveroa varten – mukaan lukien veron kerääminen, vaikutukset, kustannukset ja verotulojen käyttö – on tehty huolellisesti ja avoimesti.

Yhteenveto

Lapland North Destinations suhtautuu alueellisen matkailijaveron valmisteluun avoimesti mutta kriittisesti. Ennen mahdollisia päätöksiä on varmistettava:

- kilpailuneutraliteetti
- veron tarkoituksen ja käyttötarkoituksen selkeys
- verotulojen sitova kohdentaminen matkailuun
- kustannusten ja hyötyjen läpinäkyvä arviointi
- matkailualueiden ja elinkeinon aito osallisuus valmistelussa

Ilman näitä edellytyksiä matkailijaveron käyttöönotto ei ole perusteltua eikä hyväksyttävää matkailualueiden näkökulmasta.”